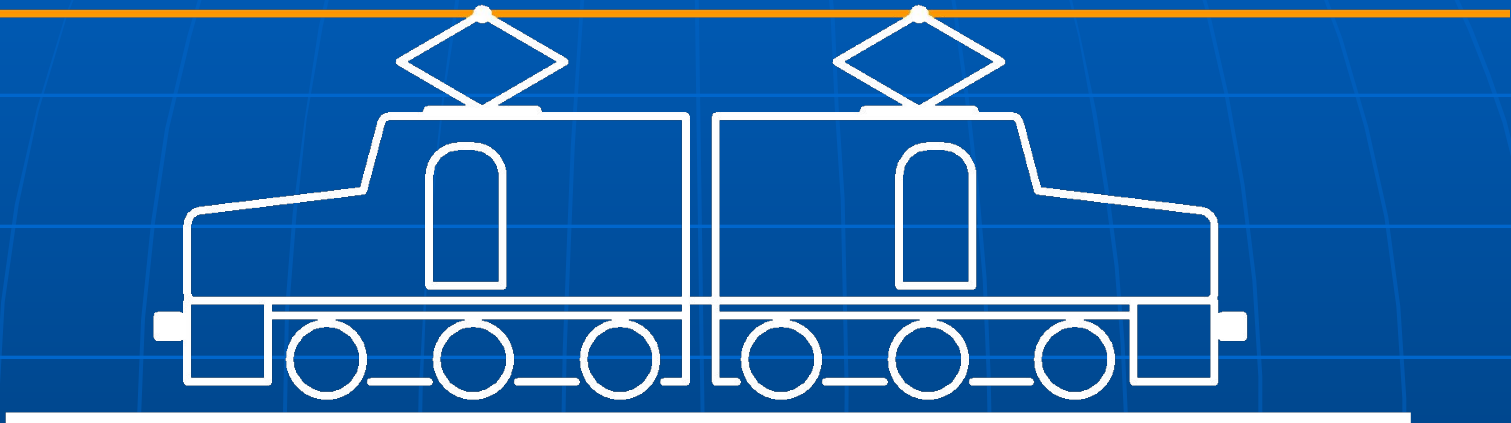

Електропостачання електровозної відкатки

Електровози

Електровозна відкатка виконується електровозами:

В підземних виробках:

- акумуляторними;
- контактними;
- безконтактними підвищеної частоти.

На кар'єрах:

- контактними постійного струму;
- контактними змінного струму;
- тяговими агрегатами.

Акумуляторні електровози бувають у вибухобезпечному виконанні, у виконанні підвищеної надійності.

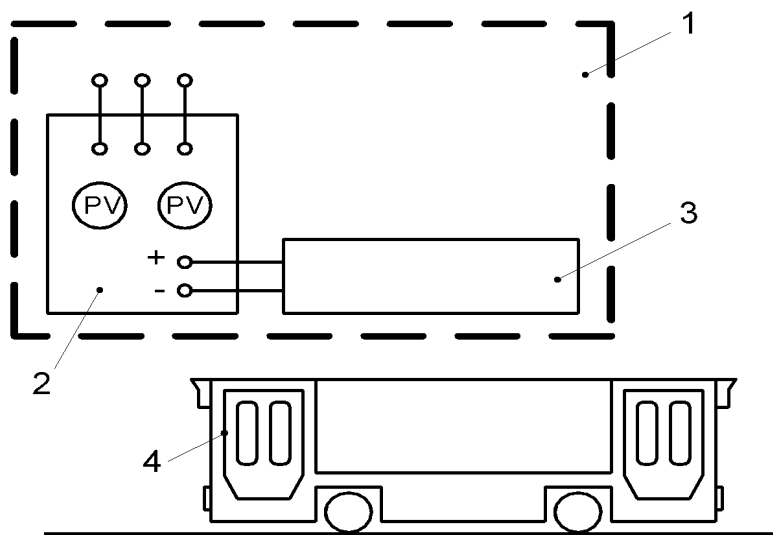
Електропостачання електровозної відкатки

Принцип електропостачання акумуляторних електровозів

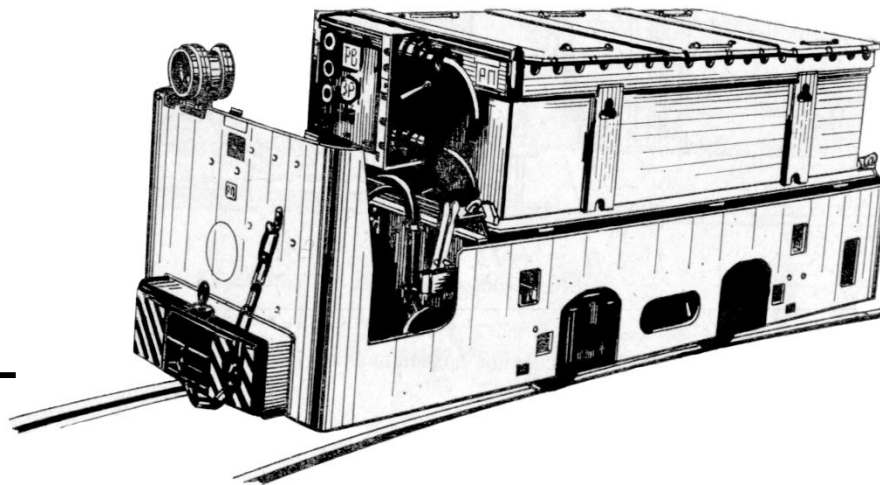
Комплекс відкатки акумуляторними електровозами:

Схема комплексу відкатки акумуляторними електровозами

1. - зарядна камера;
2. - зарядний пристрій;
3. - тягова батарея;
4. - електровоз.

Акумуляторний електровоз у вибухо-захисному виконанні АМ8Д

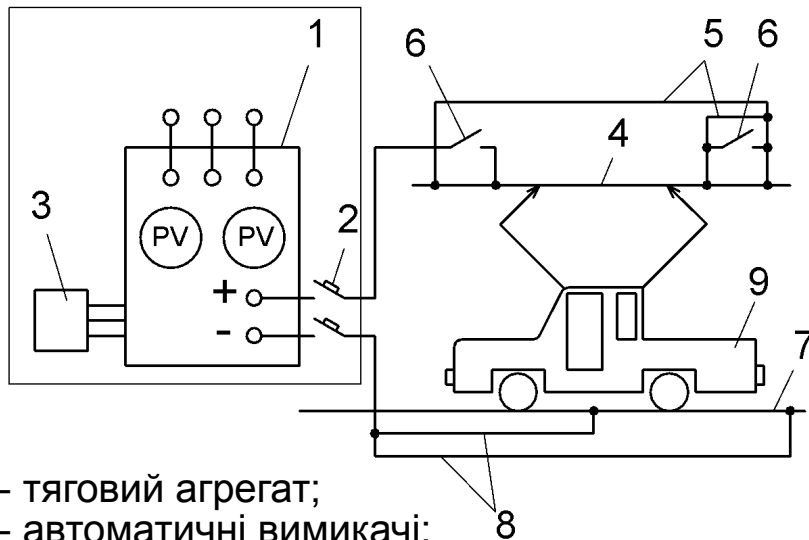
Електропостачання електровозної відкатки

Принцип електропостачання контактних електровозів

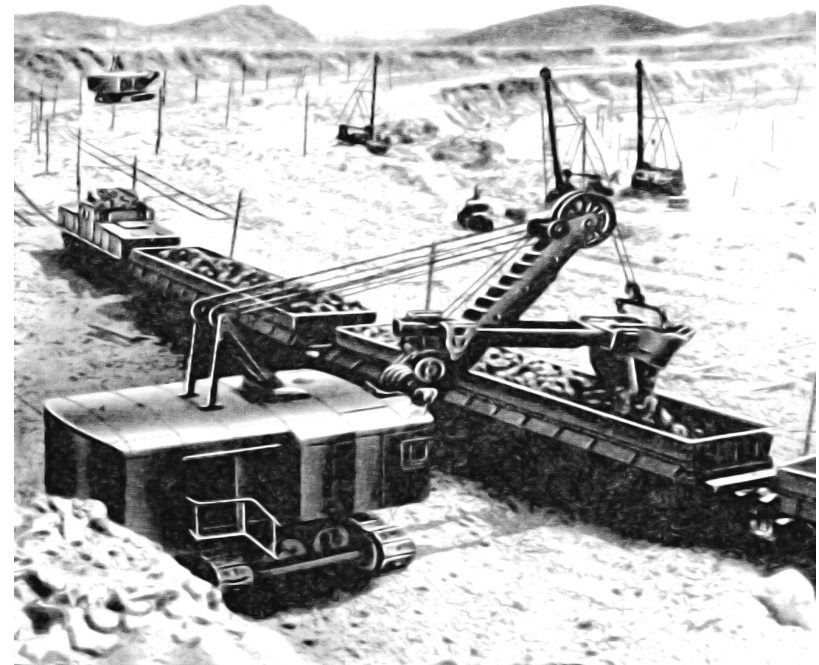

Комплекс відкатки контактними електровозами:

Схема комплексу відкатки контактними електровозами

1. - тяговий агрегат;
2. - автоматичні вимикачі;
3. - реле витоку на землю;
4. - контактний провід;
5. - живлячі кабелі;
6. - дільничні вимикачі;
7. - рейки;
8. - відсмоктуючі кабелі;
9. - електровоз.

Загальний вигляд завантаження електровоза в кар'єрі

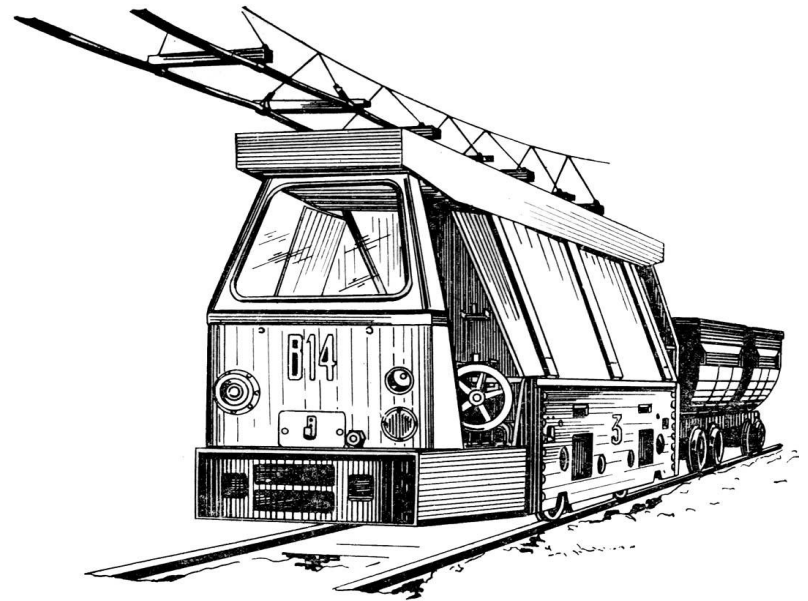
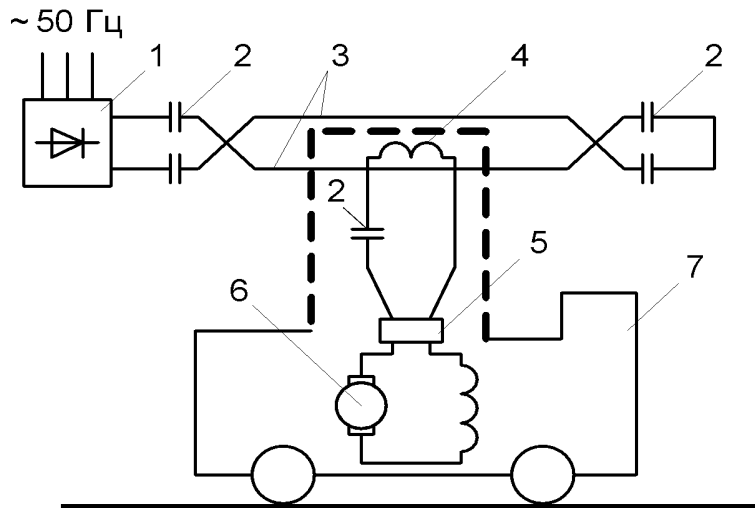
Електропостачання електровозної відкатки

Принцип електропостачання безконтактних електровозів

Комплекс відкатки безконтактними електровозами змінного струму підвищеної частоти

Схема комплексу відкатки безконтактними електровозами змінного струму підвищеної частоти

Загальний вигляд електровоза

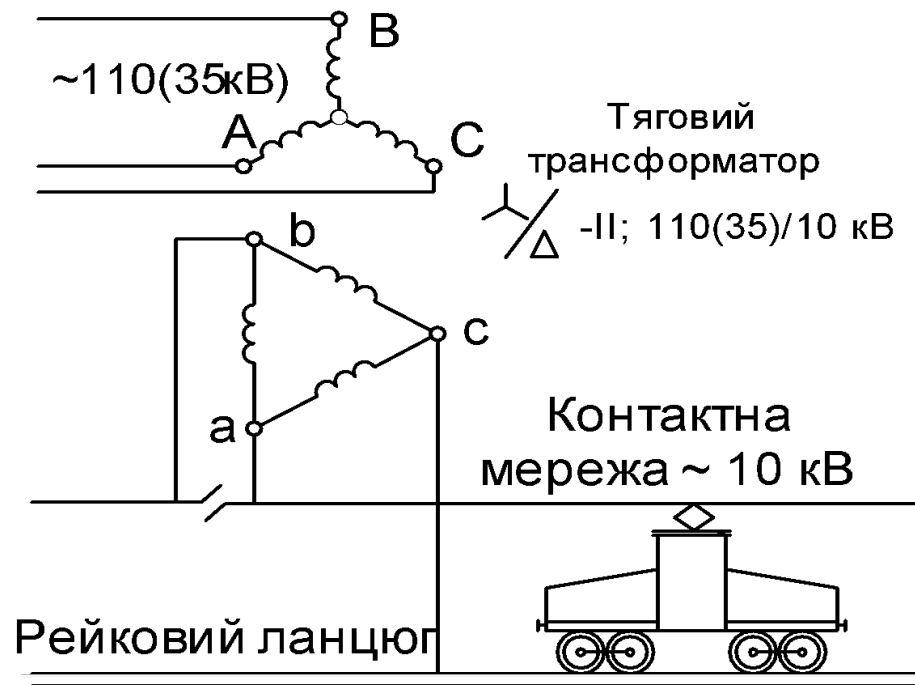
1. - перетворювальна підстанція;
2. - компенсуючі конденсатори;
3. - кабелі;
4. - енергоприймач;
5. - випрямляч;
6. - електродвигун;
7. - електровоз.

Електропостачання електровозної відкатки

Принцип електропостачання електровозів змінного струму

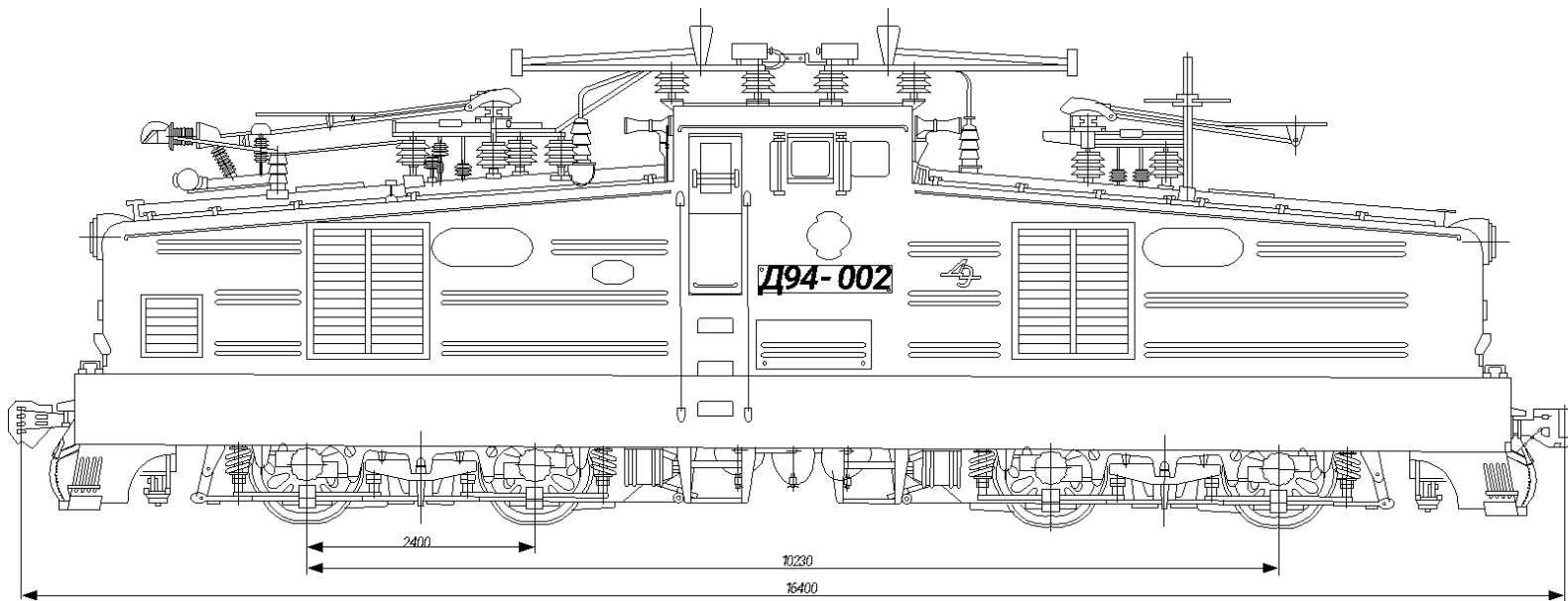

Схема живлення тягової мережі змінного струму на кар'єрі

Електропостачання електровозної відкатки

Принцип електропостачання електровозів змінного струму

Електровоз Д94

Електропостачання електровозної відкатки

Тягова мережа

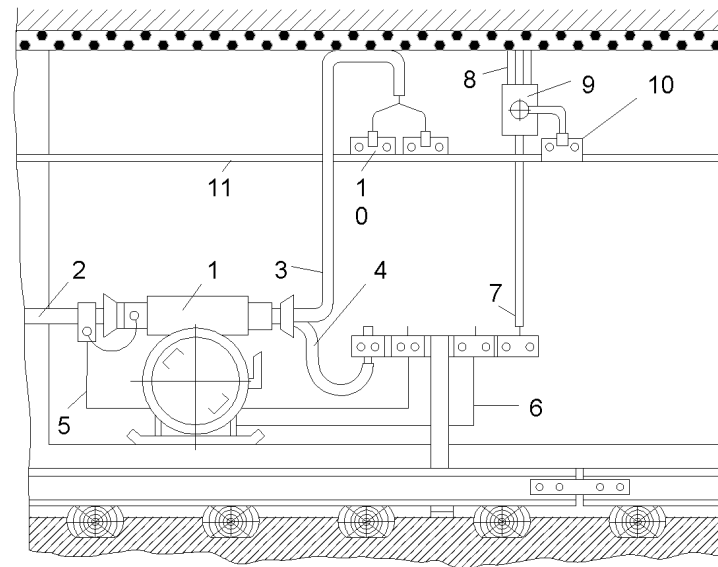

Тягова мережа

Тягова мережа складається із: контактної мережі, живлячих, підсилюючих та відсмоктуючих ліній, рейкового ланцюга.

1. - автоматичні вимикачі;
2. - живлячі та підсилюючі кабелі;
3. - відсмоктуючі кабелі;
4. - живлячі пункти;
5. - відсмоктуючий пункт;
6. - секційний ізолятор;
7. - секційний роз'єднувач.

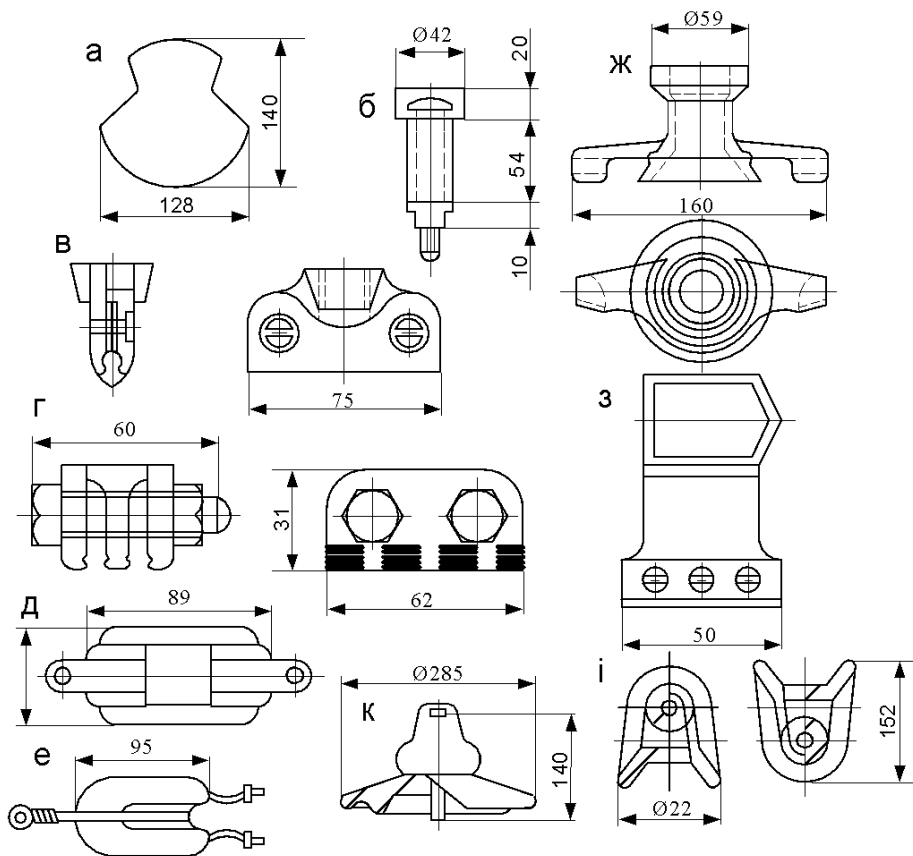
1. - автоматичний вимикач;
2. - живлячий кабель; 3,4,7,8. - гнучкі кабелі;
- 5,6. - заземлюючі провідники;
9. - сигнал "Бережись поїзда"; 10. - живлячий затискач;
11. - контактний провід.

Електропостачання електровозної відкатки

Тягова мережа

Елементи обладнання контактної мережі в шахті:

а – контактний провід; **б** – ізоляційний болт затискача; **в** – підвісний затискач; **г** – з'єднувальний затискач; **д** – ізолятор пряжковий; **е** – ізолятор горішковий; **ж** – двоплечовий підвіс; **з** – живлячий затискач; **и** – сідловий ізолятор; **к** – підвісний ізолятор.

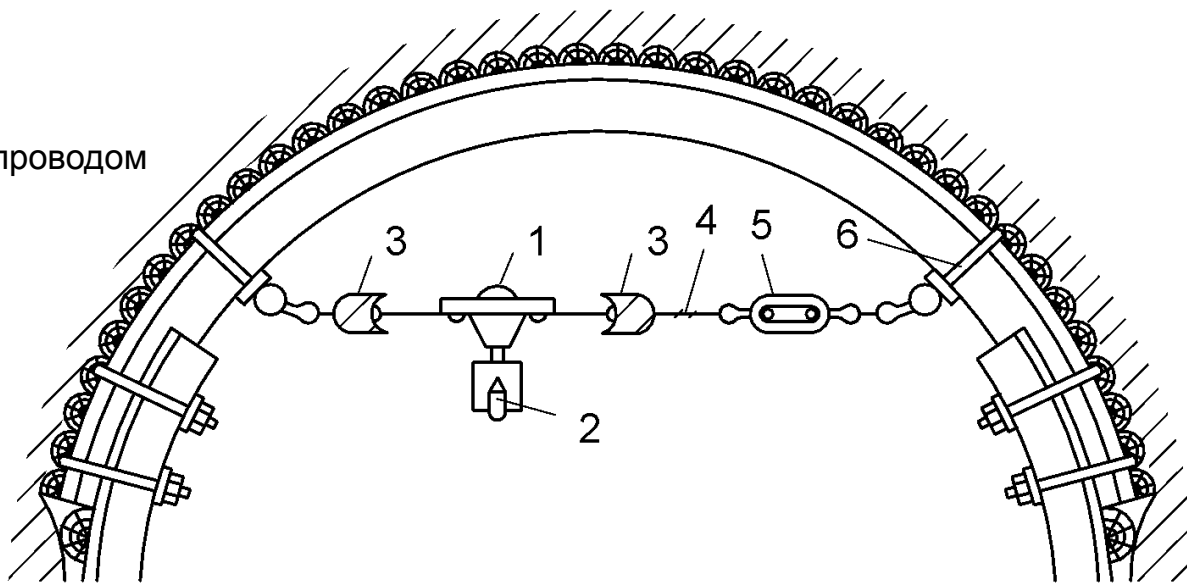

Електропостачання електровозної відкатки

Тягова мережа

1. - підвіс;
2. - затискач з контактним проводом
3. - ізолятор;
4. - відтяжка;
5. - натяжна муфта;
6. - скоба з планкою.

Для підвищення провідності рейкового ланцюга:

- стики рейки з'єднуються з перемичкою 50мм^2 - мідна, не менше 350мм^2 – стальна;
- всі нитки рейок через 50м з'єднуються поперечними перемичками.

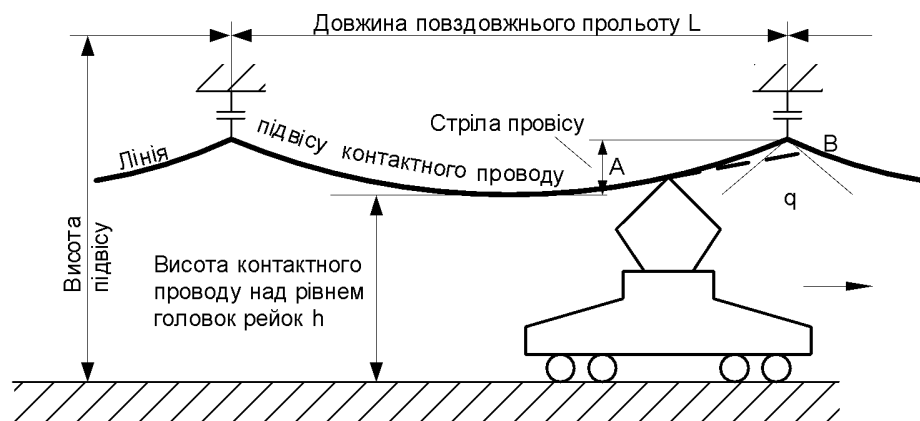
Електропостачання електровозної відкатки

Тягова мережа

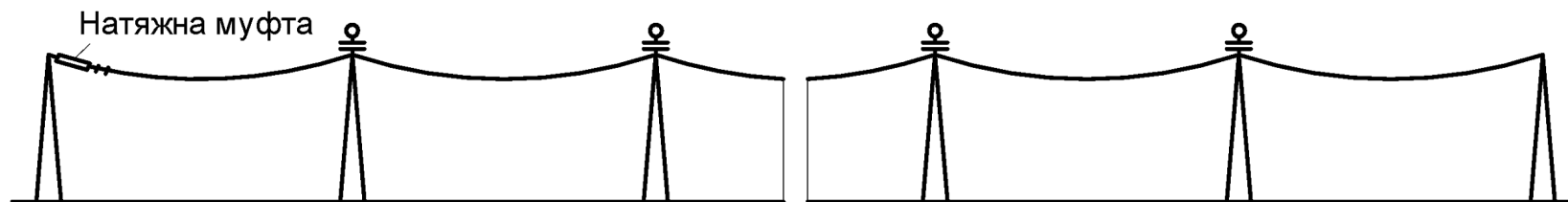

На кар'єрах висота підвісу контактного проводу: 5,5–6,5м над колією 4,5–5,5м на відстані 2,7–3,5м від осі колії.

Схема простої жорсткої підвіски. До 20 км/г.
Використовується на пересувних коліях.

Проста підвіска із сезонним регулюванням натягу. До 30 км/г.
Використовується на стаціонарних коліях кар'єру.

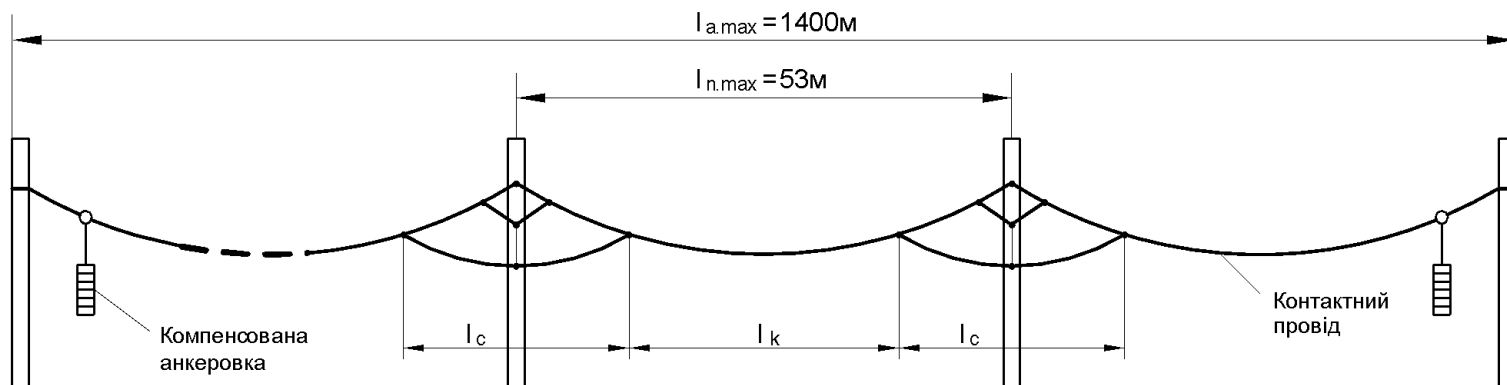

Електропостачання електровозної відкатки

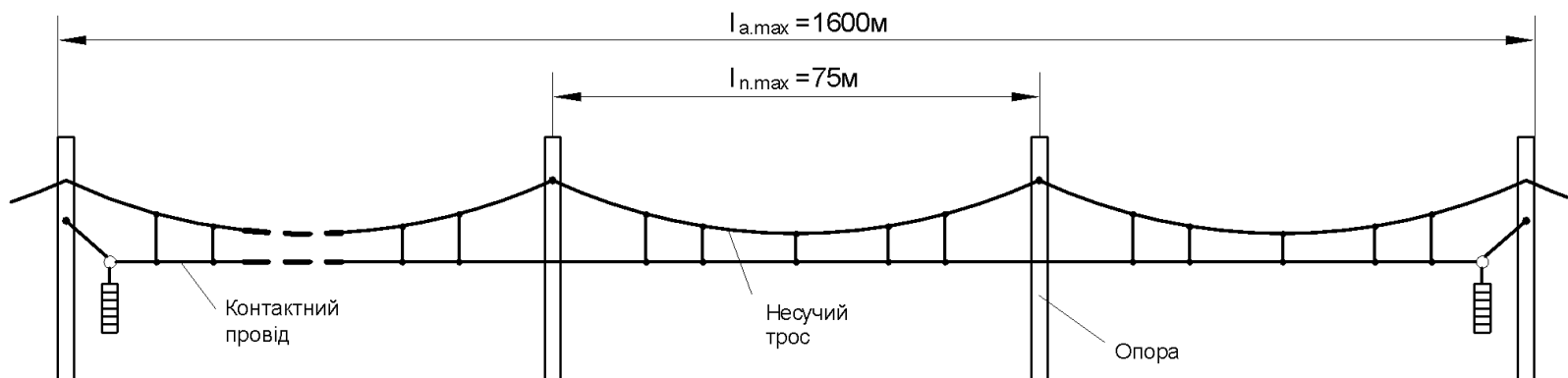
Тягова мережа

Проста підвіска з автоматичною компенсацією. До 30 км/г.
Використовується на стаціонарних коліях кар'єру.

Ланцюгова напівкомпенсована підвіска. Більше 50 км/г.
Використовується на під'їзних коліях кар'єру.

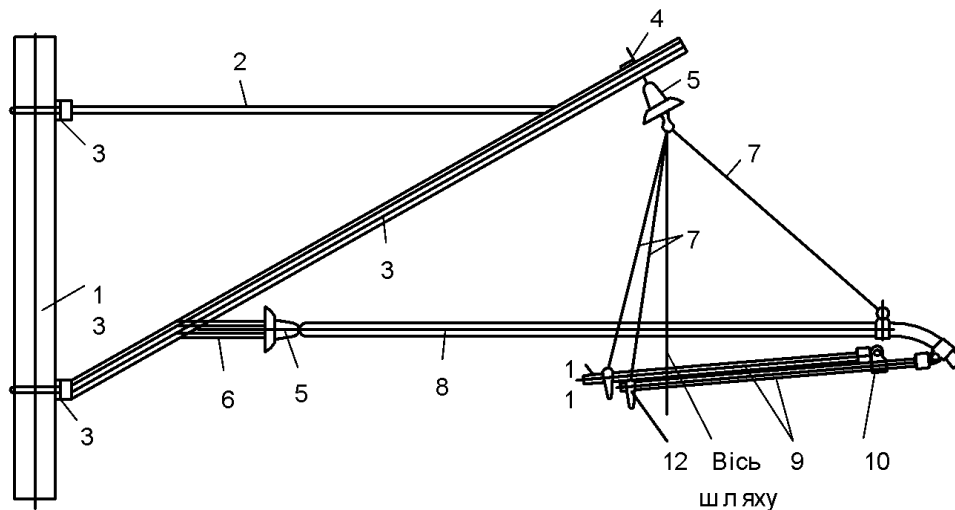
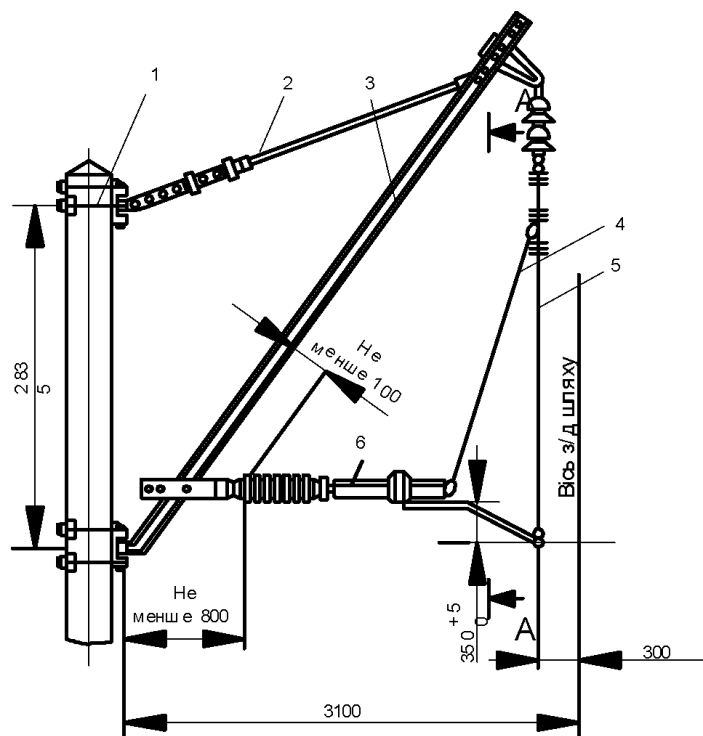

Електропостачання електровозної відкатки

Тягова мережа

Консольна еластична підвіска на одно- двоколійних перегонах

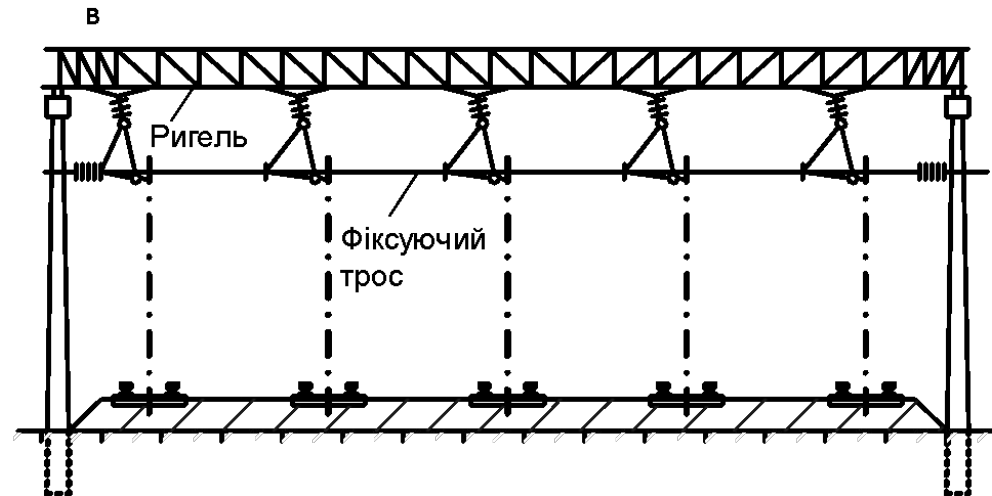
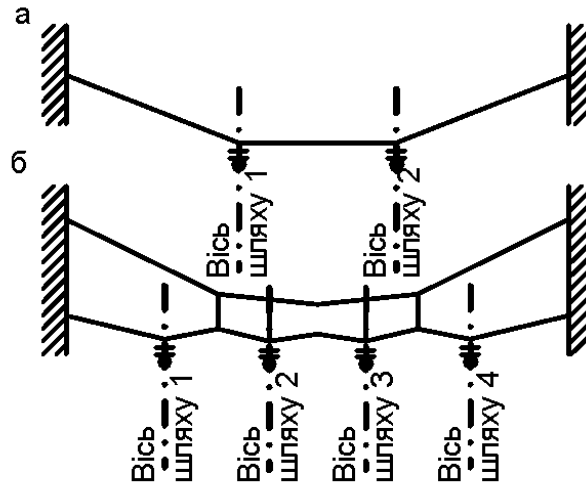
Підвіска зі зворотним фіксатором

Електропостачання електровозної відкатки

Тягова мережа

Підвіска контактної мережі на поперечинах.

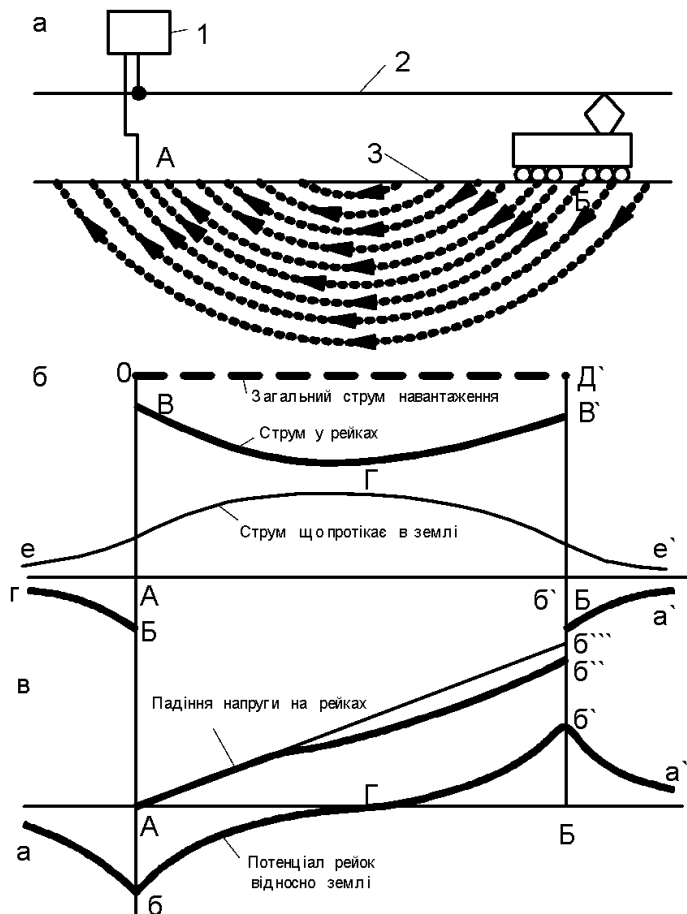

Електропостачання електровозної відкатки

Блукаючі струми

Схема розподілу блукаючих струмів

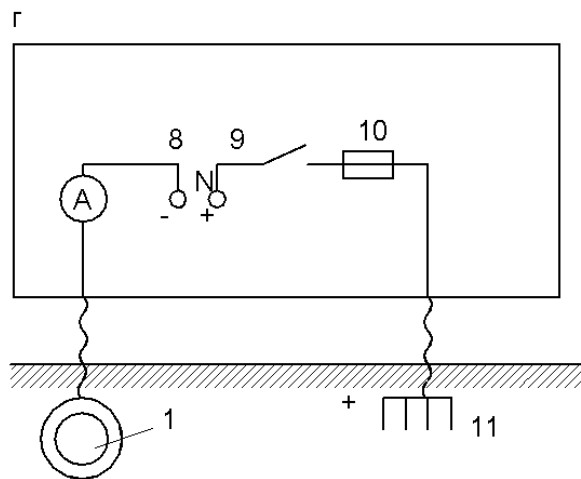
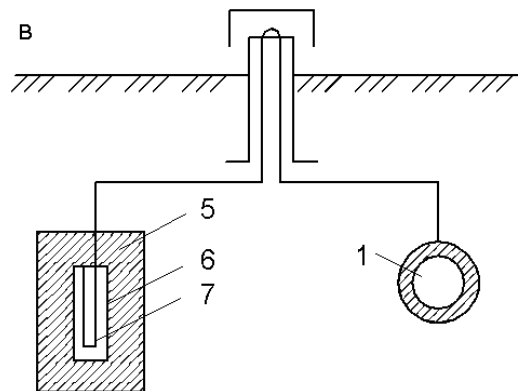
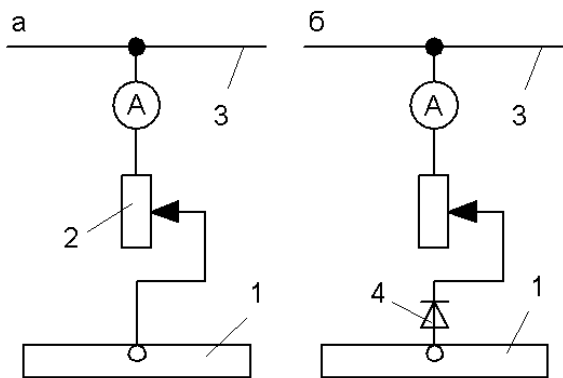

Небезпека блукаючих струмів:

- корозія металевих підземних споруд;
- передчасне запалення електродетонаторів;
- небезпека запалення метану.

Електропостачання електровозної відкатки

Блукаючі струми

Засоби захисту підземних споруд:

- обмеження витоків струму з рейок на землю;
- обмеження проникнення блукаючих струмів в підземні споруди;
- активного електричного захисту споруд.

Електропостачання електровозної відкатки

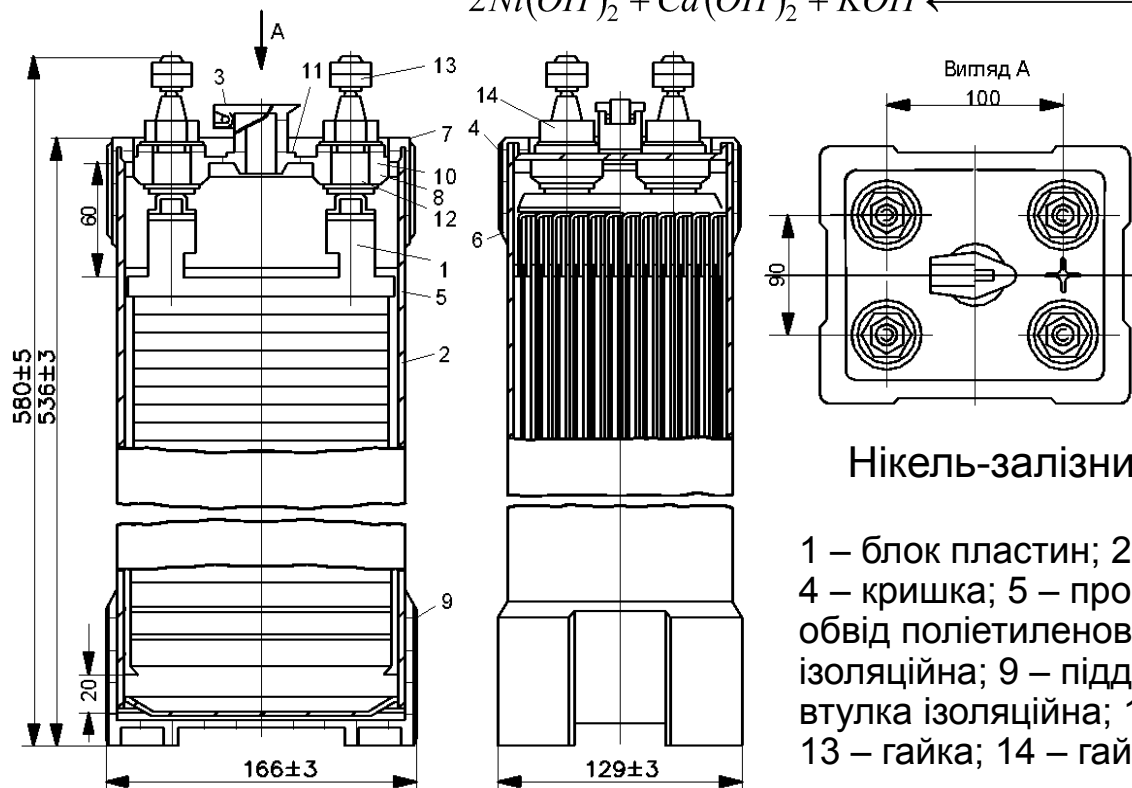
Акумуляторні батареї

Лужні тягові акумулятори ТНЖШ, ТНКШ.

Процеси в акумуляторі: $2Ni(OH)_2 + Fe(OH)_2 + NaOH \xrightarrow{\text{заряд-розряд}} 2Ni(OH)_3 + Fe + NaOH$

$2Ni(OH)_2 + Cd(OH)_2 + KOH \xrightarrow{\text{заряд-розряд}} 2Ni(OH)_3 + Cd + KOH$

Нікель-залізний акумулятор:

1 – блок пластин; 2 – посудина; 3 – клапан;
4 – кришка; 5 – прокладка ізоляційна; 6 – обвід поліетиленовий; 7 – борно; 8 – шайба ізоляційна; 9 – піддон поліетиленовий; 10 – втулка ізоляційна; 11 – кільце ізоляційне; 13 – гайка; 14 – гайка.

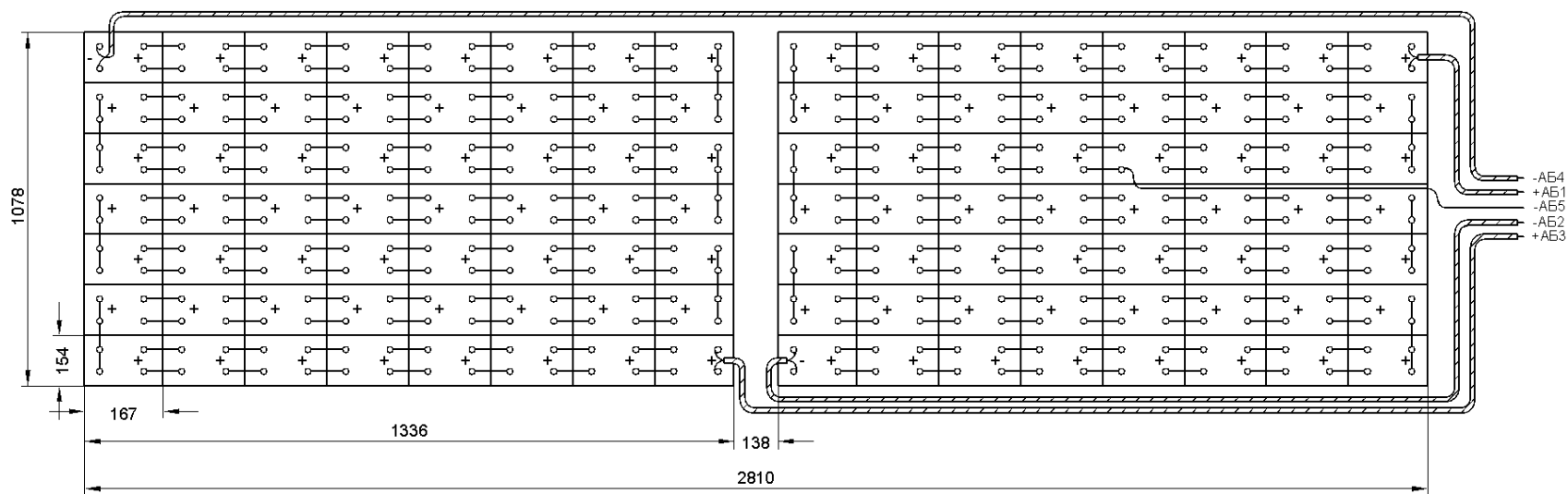

Електропостачання електровозної відкатки

Акумуляторні батареї

Монтажна схема акумуляторної батареї

Стандартні ємності акумуляторів: 300, 350, 500, 550, 650 А·г

Електропостачання електровозної відкатки

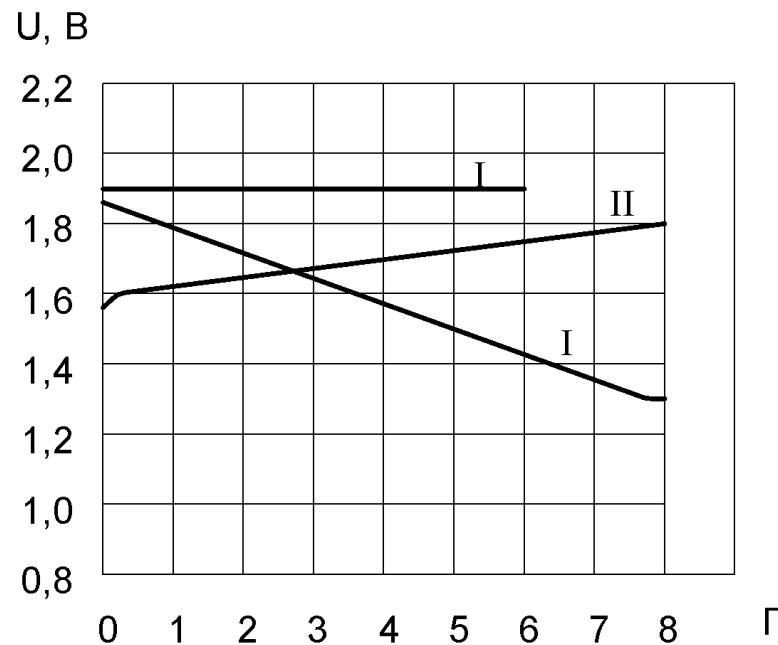
Акумуляторні батареї

Характеристики	НК	НЗ
Напруга на поч.заряду, В	1,45-1,5	1,55-1,6
Кінцева напруга заряду, В	1,75-1,85	1,75-1,85
Напруга розряду, В	1,35-1,0	1,45-1,0
Середня напруга, В	1,2	1,2
Зарядний струм, А	0,25 Q _н	0,2 Q _н
Розрядний струм, А	0,2 Q _н	0,2 Q _н

$$I_3 = \frac{U - E_B}{R + R_B}$$

$$U_B = U - I_3 \cdot R_B$$

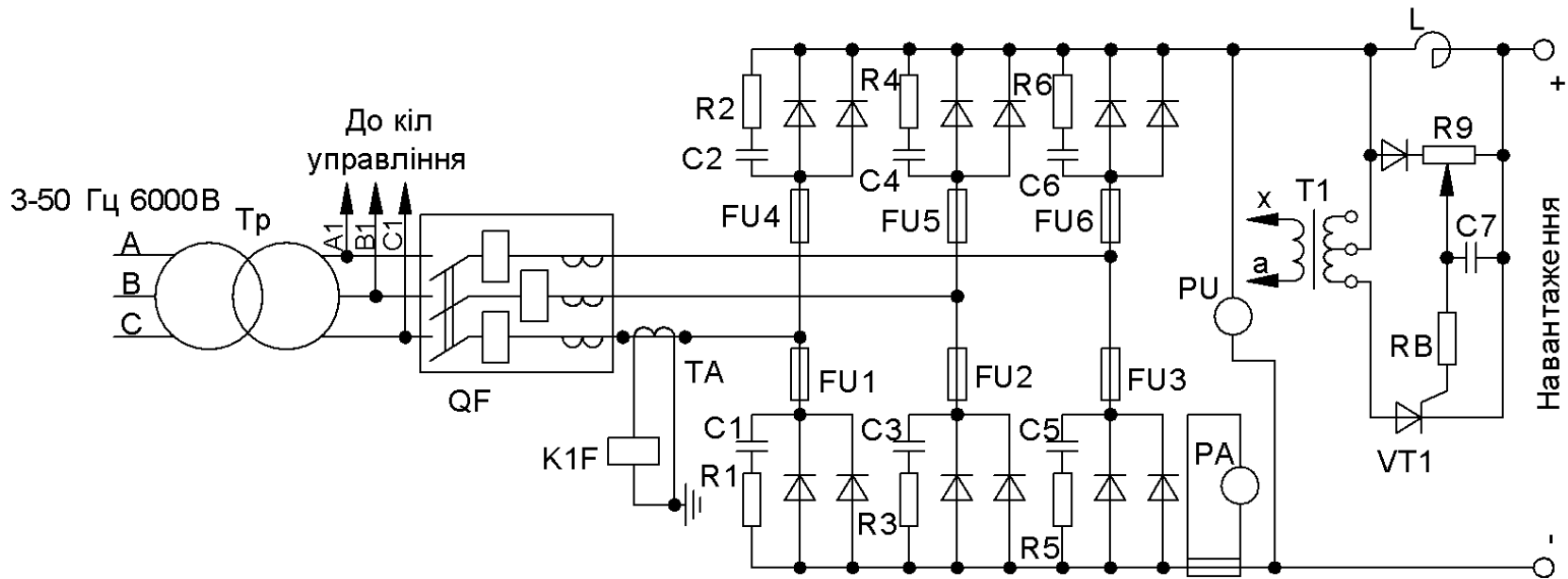
Електропостачання електровозної відкатки

Тягові агрегати

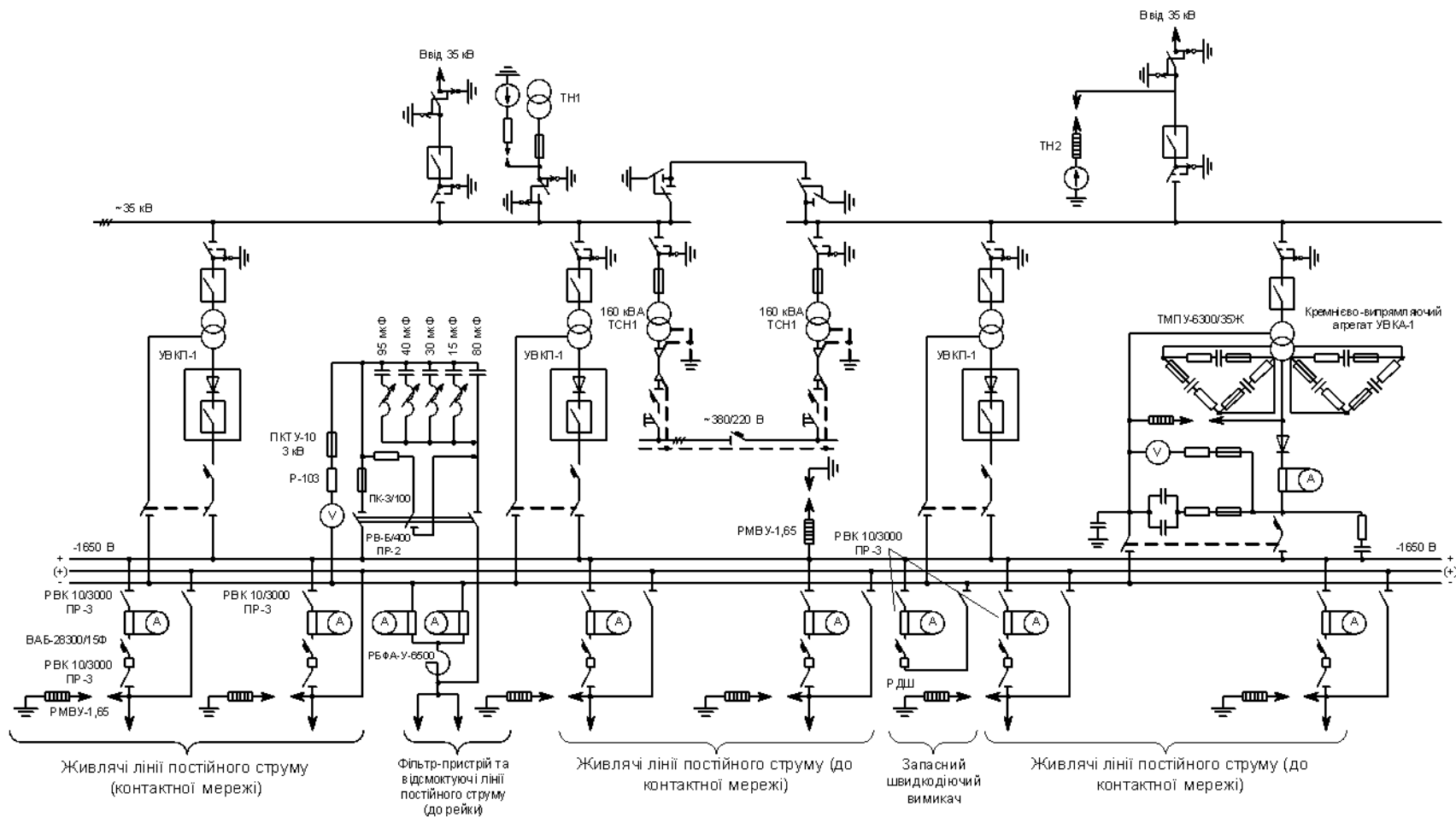
На шахтах, рудниках при підземному будівництві – тягові агрегати АТП-500/275М1.

На кар'єрах використовуються агрегати ПВЭ-3У, ПВЭ-3МИ, ПВЭ-5А, ПВЭ-5АМ, ВАКЛЕ – 2000/600Н

Електропостачання електровозної відкатки

Тягова підстанція

Електропостачання електровозної відкатки

Розрахунок тягових мереж

Визначають:

- середньо експлуатаційне падіння напруги при заданих перетинах проводів і типи рейок,
- необхідний перетин контактних проводів при заданому падінні напруги 15-20% і типу рейок.

а) Опір одного КМ:

- контактного проводу $z_k = \frac{1000\rho}{kmS_k}$, де: ρ - питомий опір, $ом \cdot мм^2 / м$;
 k - коефіцієнт зносу проводу $k = 0,85$;
 m - кількість паралельних провідників;
 S_k - переріз проводу.

- рейкового шляху $z_p = \frac{1,8\sigma}{mp}$, де $\sigma = 1,2$, коефіцієнт, що враховує збільшення опору за рахунок стиків, p - погонна вага одного м рейки, кг.

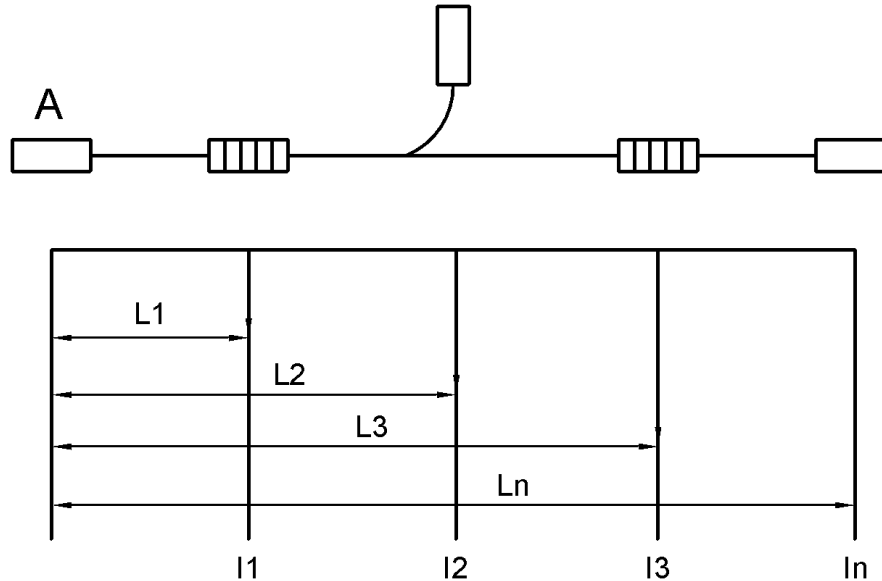
б) Орієнтовно вибирають переріз контактного проводу, живлячих і відсмоктуючих кабелів за допустимою густиною струму ($6 - 6,5 А / мм^2$)

Електропостачання електровозної відкатки

Розрахунок тягових мереж

в) Розставляють поїзди на плані в припущенні найбільш важкого навантаження:

$$\sum \Delta U_{L_k} + \Delta U_{p} + \Delta U_{\text{жц}} + \Delta U_{\text{с}} = \sum I_i R_{\text{с}} + \sum I_i R_{\text{жц}} + \sum I_i R_{\text{к}}$$

ΔU_k , ΔU_p , $\Delta U_{\text{жц}}$, $\Delta U_{\text{с}}$, - втрати напруги в контактному проводі, рейковому шляху, живлячому та відсмоктуючому кабелі.

Електропостачання електровозної відкатки

Розрахунок тягової мережі

В умовах рудникової відкатки використовують метод приведеної кількості електровозів:

$$\Delta U = I_{\text{сп}} R_{\text{ж.в.}} \cdot N_m + r_m \cdot L_{\text{сп}} \cdot I_{\text{сп}} \cdot N'$$

де $N' = \frac{N+1}{2}$ - приведена кількість електровозів;

$R_{\text{ж.в.}}$ - опір живлячого та всмоктуючого кабелю.

$$r_m = r_k + r_p$$

Середній струм електровоза:

$$I_{\text{сп}} = \frac{T_{\text{пор.}} + I_{\text{пор.}} + T_{\text{нав.}} + I_{\text{нав.}}}{T_{\text{пор.}} + T_{\text{нав.}}}$$

$$\Delta U = 1,1 r_{\text{сп}} \cdot L \cdot I_{\text{сп}} \cdot N'$$

Електропостачання електровозної відкатки

Визначення кількості зарядних агрегатів

Необхідна кількість акумуляторних батарей на добу:

$$m_n = \frac{t_3 \cdot N}{t_p}$$

t_3 час роботи електровоза за на добу;

t_p час розряду батареї;

Кількість робочих циклів батареї: $z = \frac{t_3}{t_{\text{зар}}}$.

Необхідна кількість акумуляторних батарей на добу: $m = \frac{m_n}{z} = N \left(1 + \frac{t_{\text{зар.}}}{t_p}\right)$

Кількість загальна батарей: $m_3 = 2N_i$, N_i - кількість електровозів

Кількість одночасно заряджаємих батарей: $m_{o.з.} = n_{p.c.} = N_i$

При $t_{\text{зар}} > t_{\text{зміни}}$ $m_3 = 2,5N_i$ $m_0 = m_3 - N_i = n_{p.c.}$ $n_3 = n_{p.c.} + n_{\text{обм.}} + n_{\text{рем.}}$

Кількість зарядних пристроїв: $M = m_{o.з.}$

Потужність трансформатору зарядної підстанції:

$$S_{н.тр.} = \frac{\kappa_0 \cdot M \cdot P_{\text{вун.}}}{\eta_{\text{вун.}} \cdot \cos \gamma_{\text{вун.}}}$$

$$\kappa_0 = 0,85 - 0,9$$

$$\eta_{\text{вун.}} = 0,85$$

$$\cos \gamma_{\text{вун.}} = 0,8$$

Електропостачання електровозної відкатки

Визначення потужності тягових підстанцій

Робоча потужність тягової підстанції шахти:

$$P = \kappa_0 \cdot U \cdot I_{cp} \cdot N \cdot 10^{-3}$$

Максимальне навантаження з $\frac{2}{3} N$ в режимі пуску:

$$P_{\max} = \frac{1}{3} \kappa_0 \cdot U \cdot N (I_{пуск} + 2I_{cp}) \cdot 10^{-3}$$

Робоча потужність тягової підстанції на кар'єрі за методом коефіцієнта попиту:

$\kappa_n = f(N_e, h - \text{глибина розробки})$

$P = \kappa_r \cdot P_{en} \cdot N$, де P_{en} - годинна потужність електровозу.

За методом середньодобового навантаження електровозу:

$$P_{\text{доб}} = (P_{el} \cdot N / \kappa_m + P_{el, cp} \cdot N) \kappa_e,$$

де $\kappa_e = 1$

κ_m - кількість електровозів в важкому режимі.

$\kappa_m = 10, 8, 6, 5$ (при глибині відкатки 50, 100, 150, 200 м)

$P_{el, cp} = W / T_p \cdot N$ - середньодобове годинне навантаження електровозу.